

Rapport

Datum: 29 september 2006
Rapportnummer: 2006/341

Klacht

Verzoekster klaagt over de wijze waarop ambtenaren van het regionale politiekorps Kennemerland op 5 april 2005 haar en haar familie hebben bejegend. Zij klaagt er met name over dat één van de die dag in haar woning aanwezige politieambtenaren:

- haar met forse stemverheffing heeft toegesproken, terwijl zij met een drie maanden oude baby op haar arm stond;
- zonder haar toestemming haar sleutelbos heeft meegenomen en pas heeft teruggeven nadat haar partner was aangehouden;
- de sleutel van de schuurdeur heeft achtergehouden.

Beoordeling

Algemeen

1. Op 4 april 2005 begaven twee ambtenaren van het regionale politiekorps Kennemerland zich naar de woning van verzoekster en haar gezin, om aldaar de partner van verzoekster (K.) aan te houden, die wegens twee onherroepelijke vonnissen een gevangenisstraf van 150 dagen diende uit te zitten. K. wist de twee politieambtenaren (B. en L.) er van te overtuigen dat de vonnissen nog niet onherroepelijk waren. De twee politieambtenaren spraken toen met K. en verzoekster af, dat zij een en ander zouden uitzoeken op het politiebureau en dat zij waarschijnlijk op 7 of 8 april 2005 op de zaak zouden terugkomen.
2. De volgende dag verifieerden de betrokken politieambtenaren op het politiebureau de informatie van K. Uit onderzoek kwam naar voren dat de vonnissen wel degelijk onherroepelijk waren. Betrokken ambtenaar B. nam hierop telefonisch contact op met verzoekster en K., maar volgens eigen zeggen lukte het hem niet om hen te bereiken.
3. Nog diezelfde dag, 5 april 2005, gingen B. en L. opnieuw naar de woning van verzoekster om K. aan te houden. Voor het geval er onenigheid zou ontstaan, lieten zij zich assisteren door vier politieambtenaren. Deze vier politieambtenaren fungeerden als "back up" en bleven beneden bij de portiekdeur staan, terwijl B. en L. enkele verdiepingen hoger bij de woning van verzoekster en K. aanbelden. Met toestemming van K. gingen B. en L. de woning binnen. Ook verzoekster was in de woning aanwezig en had een drie maanden oude baby op haar arm. Een zoon van 7 jaar lag in de woning te slapen. B. en L. deelden K. mee dat hij mee moest naar het politiebureau. Tussen de politieambtenaren en K. ontstond een discussie, waarin duidelijk werd dat K. niet voornemens was om met de politieambtenaren mee te gaan. Op enig moment sloot K. de voordeur van de woning. Hierop verzocht B. per portofoon de meldkamer om de beschikbare "back-up" op te roepen en hun te vragen om de voordeur te forceren. B. wist echter, nog voordat de voordeur werd

geforceerd, de sleutel te bemachtigen en de voordeur te openen.

4. Door het tumult rondom de gesloten voordeur waren de spanningen hoog opgelopen. Verzoekster vorderde B. en L. de woning te verlaten. Hierop verlieten B. en L. de woning en vroegen zij, eenmaal buiten, via de portofoon om een machtiging tot binnentreden. Echter, nog voor zij in het bezit waren gesteld van deze machtiging, kwam K. naar buiten. K. liet zich door de politieambtenaren aanhouden en meenemen naar het politiebureau.

5. Op 8 april 2005 diende verzoekster bij het regionale politiekorps Kennemerland een klacht in over het politieoptreden op 5 april 2005. Zij klaagde in de eerste plaats over het feit dat B. en L. in strijd met hun gedane toezegging direct de volgende dag waren teruggekomen om K. aan te houden en voorts klaagde zij over de wijze waarop B. haar en haar gezin had bejegend.

6. De beheerder van het regionale politiekorps Kennemerland achtte de klacht over het niet nakomen van de gedane toezegging, met verwijzing naar het advies van de klachtencommissie, gegrond. In haar advies gaf de klachtencommissie te kennen dat het goed voorstelbaar was dat verzoekster en K. zich op 5 april 2005 overvallen hadden gevoeld, waardoor zij niet de nodige maatregelen hadden kunnen treffen. Volgens de klachtencommissie had betrokken ambtenaar B., gelet op deze voor het gezin ingrijpende gebeurtenis, meer pogingen moeten ondernemen om verzoekster van te voren te bereiken. De klacht over de wijze waarop verzoekster en haar partner op 5 april 2005 door B. waren bejegend, achtte de korpsbeheerder niet gegrond.

7. Verzoekster kon zich niet vinden in de wijze waarop de korpsbeheerder haar klacht had afgedaan en wendde zich met al haar bij de korpsbeheerder ingediende klachtonderdelen tot de Nationale ombudsman. De Nationale ombudsman nam de klacht over de door B. niet nagekomen toezegging niet in onderzoek, aangezien de korpsbeheerder dit klachtonderdeel gegrond had geacht. De klacht over de wijze van bejegening door B., werd wel in onderzoek genomen. Ten behoeve van het onderzoek werd de klacht onderverdeeld in de navolgende drie klachtonderdelen.

I. Ten aanzien van de stemverheffing

Bevindingen

1. Verzoekster klaagt er over dat politieambtenaar B. haar met forse stemverheffing heeft toegesproken, terwijl zij met een drie maanden oude baby op haar arm stond. Volgens verzoekster gebeurde dit toen zij de betrokken ambtenaren op 5 april 2005 verzocht haar woning te verlaten. Op dat moment keerde B. zich naar haar en haar drie maanden oude baby en schreeuwde, met zijn hoofd naar voren gebogen; "Wil je dan dat wij de deur in rammen?" en "Wil je dat wij een bevel gaan halen en met zes politieauto's komen?", aldus verzoekster.

2. De korpsbeheerder acht de klacht niet gegrond. Volgens de korpsbeheerder geven beide politieambtenaren aan, dat er niet is geschreeuwd tegen verzoekster en dat de communicatie op een rustige manier plaatsvond. De korpsbeheerder benadrukte dat een zekere vorm van stemverheffing in de gegeven situatie niet vreemd of afwijkend te noemen zou zijn geweest - noch van verzoekster en haar partner, noch van de politieambtenaren - maar van een onbehoorlijk handelen van één van de betrokken politieambtenaren was niet gebleken.

3. B. verklaarde tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman onder meer het volgende. Op 5 april 2005 was hij samen met zijn collega L., met toestemming van K. de woning van verzoekster binnengegaan. Bij binnenkomst had B. de voordeur op een kier gezet, met de haak dicht, zodat de deur niet dicht kon vallen. Aan de binnenkant van de deur hing een bos sleutels. Eenmaal in de woning bleek K. duidelijk niet voornemens om met de politieambtenaren mee te gaan. Volgens B. ging K. "uit z'n dak". Op enig moment liep K. naar de deur, schoof de haak open en sloot de voordeur af met de sleutelbos, die hij vervolgens bij zich stak. Hierdoor ontstond een voor de politieambtenaren bedreigende situatie, aldus B. Via zijn portofoon riep B. de meldkamer op en gaf door dat hij en L. waren opgesloten en dat de vier collega's die beneden stonden, zo snel mogelijk naar boven moesten komen om de voordeur te forceren. Vervolgens verzocht B. verzoekster om hem de sleutels te geven. Hij zette zijn verzoek kracht bij, door aan te geven, dat wanneer hij ze niet snel zou krijgen, de deur zou worden ingetrapt.

Op enig moment gaf verzoekster B. de sleutelbos. B. opende de voordeur en stak de sleutels vervolgens in zijn zak, om te voorkomen dat de deur weer op slot zou worden gedaan terwijl hij en L. nog in de woning waren. Hoe lang de bedreigende situatie had voortbestaan wist B. niet precies meer, maar hij dacht aan een minuut. Hij benadrukte dat hij de deur al had geopend voordat de vier collega's goed en wel boven waren. B. ontkende zich met forse stemverheffing tot verzoekster en haar baby te hebben gericht. Hij wist zeker dat hij dat niet had gedaan. Samen met L. had hij geprobeerd om zo rustig mogelijk uit te leggen dat die deur open moest. Volgens B. is hij altijd rustig en probeert hij in alle situaties zo proportioneel mogelijk te handelen. Hij gaf aan dat hij, wanneer er geen baby in de woning aanwezig was geweest, peperspray had gebruikt indien de zaak verder was geëscaleerd. Juist omdat verzoekster haar baby in de armen had heeft hij dit niet gedaan, aldus B.

B. verklaarde verder, dat na de ontsluiting van de voordeur, de spanningen hoog opliepen bij K. en verzoekster. De andere vier agenten stonden inmiddels voor de voordeur. Het was duidelijk dat K. niet van plan was om mee te gaan. Hij en L. werden gevorderd de woning te verlaten. Hierop zijn ze naar buiten gelopen en hebben ze via de portofoon een machtiging tot binnentreden opgevraagd. Nog voordat de politieambtenaren in het bezit waren van deze machtiging, kwam K. uit zichzelf naar buiten gelopen om te worden aangehouden, aldus B.

4. Ook L. heeft tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman een verklaring afgelegd over de situatie in de woning van verzoekster op 5 april 2005. L. verklaarde dat K., toen hij en B. hem te kennen gaven dat hij mee moest, boos en agressief werd. Ook verklaarde L., dat K. op enig moment de voordeur op slot deed, waardoor er (omdat K. zo agressief was) een voor de politieambtenaren, bedreigende situatie ontstond. Volgens L. liep K. toen onrustig door het huis heen en weer, al bellend en schreeuwend. L. herinnerde zich dat B. op enig moment aan verzoekster vroeg of zij K. kon overhalen de sleutel aan hem te overhandigen. Na een paar keer vragen kreeg B. de sleutelbos. Volgens L. had B. dit verzoek rustig gedaan, zonder forse stemverheffing of geschreeuw of iets dergelijks. Wel was er tegen verzoekster en K. gezegd dat anders de deur ingetrapt zou worden.

Beoordeling

5. Het vereiste van correcte bejegening houdt onder meer in dat bestuursorganen burgers als mens respecteren en hen beleefd behandelen. Dit betekent voor politieambtenaren onder meer zij handelingen achterwege moeten laten die in het algemeen als onfatsoenlijk worden ervaren.

6. Luid schreeuwen in het bijzijn van jonge kinderen wordt in het algemeen als onfatsoenlijk ervaren. Wanneer een politieambtenaar zich in een omgeving met jonge kinderen bevindt, mag van hem worden verwacht dat hij zich extra inspant om een conflict met tact en zelfbeheersing op te lossen. Ook mag van een politieambtenaar worden verwacht dat hij zich - indien mogelijk - in het belang van de kinderen terugtrekt wanneer een situatie dreigt te escaleren.

7. Op grond van de stukken is voldoende aannemelijk geworden dat, toen de betrokken ambtenaren op de bewuste 5e april 2005 in de woning van verzoekster aanwezig waren, de partner van verzoekster, K., flink tegen de op hand zijnde aanhouding protesteerde. Zo deed hij zelfs op enig moment de voordeur van de woning op slot en ging hij er met de sleutel vandoor. Met het oog op het gedrag van K. is het voorstelbaar dat de betrokken ambtenaren zich in die situatie niet veilig voelden en er naar streefden om de voordeur zo snel mogelijk weer open te krijgen. Vast is komen te staan dat B. verzoekster, terwijl zij met haar baby op de arm stond, om de sleutel verzocht. Hij heeft zijn woorden kracht bijgezet, door aan te geven dat anders de voordeur zou worden ingetrapt, wat anders ook inderdaad zou gebeuren.

8. De Nationale ombudsman stelt voorop dat hij, gelet op de netelige situatie waarin de betrokken ambtenaren zich bevonden, begrip heeft voor het feit dat B. verzoekster in het bijzijn van haar drie maanden oude baby heeft verzocht om de sleutel van de voordeur. Weliswaar dreigde de situatie te escaleren, maar het was vanwege de gesloten voordeur voor de betrokken ambtenaren niet mogelijk om zich uit deze situatie terug te trekken.

Dat B. enige druk zou hebben uitgeoefend om de sleutel te bemachtigen, waardoor hij wellicht intimiderend is overgekomen, is gezien de feiten en omstandigheden van het

geval eveneens begrijpelijk. De situatie rechtvaardigde echter in geen geval een agressief luidruchtige benadering van iemand met een baby op de arm.

9. Zowel B. als L. heeft verklaard, dat verzoekster op een rustige toon, zonder stemverheffing, is toegesproken. Volgens verzoekster heeft B. tegen haar (en daarmee tegen haar baby) geschreeuwd. De lezingen van betrokken staan aldus lijnrecht tegenover elkaar. Na zorgvuldige bestudering van de stukken is de Nationale ombudsman tot de conclusie gekomen dat zich geen omstandigheden voordoen op grond waarvan aan de ene lezing meer waarde dient te worden toegekend dan aan de andere. De Nationale ombudsman ziet zich dan ook genoodzaakt om zich ten aanzien van dit klachtonderdeel te onthouden van een oordeel.

II. Ten aanzien van het meenemen van de sleutelbos

Bevindingen

1. Verzoekster klaagt er voorts over, dat politieambtenaar B. zonder haar toestemming, haar sleutelbos heeft meegenomen en pas heeft teruggegeven nadat haar partner K. was aangehouden.

2. De korpsbeheerder acht ook deze klacht niet gegrond. Volgens de korpsbeheerder was het, gelet op het feit dat de betrokken ambtenaren zich in een hachelijke en onveilige situatie bevonden nadat K. hen had opgesloten in de woning, niet onrechtmatig dat B. de sleutelbos had bemachtigd. Met een sleutel van de sleutelbos is vervolgens de voordeur ontsloten. B. heeft toen de sleutelbos in zijn zak gestoken om een herhaling van het afsluiten van de voordeur te voorkomen. Toen de betrokken ambtenaren de woning op vordering van verzoekster hadden verlaten, ontdekte B. dat hij de sleutelbos nog in zijn zak had zitten. Hij heeft de sleutelbos toen buiten de woning aan een collega gegeven met het verzoek de bos aan verzoekster terug te geven. Deze collega heeft de sleutelbos vervolgens aan verzoekster, dan wel aan de inmiddels gearriveerde vader van verzoeksters partner, overhandigd. De korpsbeheerder acht deze wijze van handelen niet onbehoorlijk.

3. B. verklaarde tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman, dat hij er niet aan had gedacht om verzoekster de sleutels terug te geven alvorens hij de woning verliet. Toen hij merkte dat hij de sleutels nog in zijn zak had zitten, heeft hij de sleutels aan een collega gegeven met het verzoek om deze aan verzoekster terug te geven. B. deed dit niet zelf omdat hij daarvoor geen tijd had. Hij was in afwachting van een machtiging tot binnentreden om daarmee K. in zijn woning te kunnen aanhouden. Volgens B. heeft zijn collega de sleutels ook daadwerkelijk aan verzoekster teruggegeven en is verzoekster de

sleutels al met al 15 à 20 minuten kwijt geweest.

Beoordeling

Ten aanzien van het onder zich nemen van de sleutelbos

4. Het redelijkheidsvereiste houdt in dat bestuursorganen de in het geding zijnde belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is.

5. Zoals hiervoor onder II. is aangegeven, heeft K. de betrokken ambtenaren op enig moment in de woning opgesloten. Vanwege het gedrag van K. voelden de betrokken ambtenaren zich op dat moment in het nauw gedreven. Gelet hierop acht de Nationale ombudsman de beslissing van B. om, nadat hij de sleutelbos had bemachtigd, deze onder zich te nemen, niet onredelijk. Op deze wijze kon B. voorkomen dat de onveilige situatie zich nogmaals zou voordoen. De Nationale ombudsman is van oordeel dat het belang van B. om te voorkomen dat hij en zijn collega voor een tweede keer in de woning zouden worden opgesloten, op dat moment zwaarder woog dan het belang van verzoekster en K. om weer te kunnen beschikken over haar huissleutels. De Nationale ombudsman is aldus van oordeel, dat het onder zich nemen door B. van de sleutelbos in de gegeven omstandigheden niet in strijd was met het redelijkheidsvereiste.

In zoverre is de onderzochte gedraging behoorlijk.

Ten aanzien van het onder zich houden van de sleutels na het verlaten van de woning.

6. Het vereiste van professionaliteit houdt in dat ambtenaren met een bijzondere training of opleiding jegens burgers overeenkomstig de standaarden van hun beroepsgroep handelen.

7. Op het moment dat B. en zijn collega de woning verlieten, had B. de sleutelbos aan verzoekster moeten teruggeven. B. heeft verklaard, dat hij vergeten was dat hij de sleutelbos nog in zijn zak had. Hoewel het voorstelbaar is dat B. er, gezien de hoog opgelopen spanningen, op dat moment niet aan heeft gedacht dat hij de sleutelbos van verzoekster nog op zak had, is het enkele feit dat hij die sleutelbos onder zich had niet juist. Van een professioneel handelend politieambtenaar mag verwacht worden dat hij, in de situatie dat er geen noodzaak meer is om de sleutels nog langer onder zich te houden, deze terstond aan de eigenaar teruggeeft. Ofschoon B. de situatie op een goede manier heeft opgelost door een collega te vragen de sleutelbos terug te geven en voorts niet is gebleken dat verzoekster de sleutels gedurende een onredelijk lange tijd heeft moeten missen, heeft B., door deze sleutels zonder gebleken noodzaak mee te nemen, in strijd met het vereiste van professionaliteit gehandeld.

In zoverre is de onderzochte gedraging niet behoorlijk.

III. Ten aanzien van het achterhouden van een sleutel

Bevindingen

1. Verzoekster klaagt er ten slotte over, dat een politieambtenaar de sleutel van de schuurdeur heeft achtergehouden. Verzoekster voelde zich hierdoor niet meer veilig in haar eigen huis en heeft de woningbouwvereniging een nieuw slot in de schuurdeur laten plaatsen.
2. De korpsbeheerder acht ook dit klachtonderdeel niet gegrond. Volgens de korpsbeheerder heeft noch B., noch de collega die de sleutelbos overnam van B. een sleutel van de sleutelbos verwijderd. Volgens de korpsbeheerder laat een en ander onverlet dat de door verzoekster aangegeven schuurdeursleutel, "zo deze aan de sleutelbos heeft gezeten", vanwege slijtage of andere oorzaak "betrekking hebbend op de sleutelbos" in het ongereede is geraakt. Indien dat het geval mocht zijn, betreurt de korpsbeheerder dat.
3. B. verklaarde tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman dat het hem bevreemdt dat er een sleutel van de bos af zou zijn, omdat hij, noch zijn collega, enige interesse heeft in de sleutel van de schuur van verzoekster. Bovendien, zo gaf B. te kennen, zijn hij en zijn collega politieambtenaren en handelen zij daar dan ook naar.

Beoordeling

4. Zoals hiervoor onder II.6 al is aangegeven houdt het vereiste van professionaliteit in dat ambtenaren met een bijzondere training of opleiding jegens burgers overeenkomstig de standaarden van hun beroepsgroep handelen. Dit betekent onder meer dat een politieambtenaar zorgvuldig moet omgaan met zaken waarover hij vanuit zijn professie de beschikking krijgt.
5. Op grond van de stukken kan niet worden vastgesteld dat de schuurdeursleutel door toedoen van de politie is verdwenen. De Nationale ombudsman is het met de korpsbeheerder eens dat de mogelijkheid bestaat, dat de schuurdeursleutel vanwege slijtage of een ander mankement, van de sleutelbos is verdwenen. Wat hier ook van zij, de Nationale ombudsman acht het niet aannemelijk dat de betrokken ambtenaren opzettelijk de schuurdeursleutel van verzoekster zouden hebben achtergehouden. Niet is gebleken dat deze schuur om een of andere reden van belang zou zijn voor de betrokken ambtenaren, dan wel voor de politie in z'n algemeenheid. Mede daardoor acht de Nationale ombudsman het onwaarschijnlijk dat de betrokken ambtenaren voor deze sleutel hun integriteit op het spel zouden zetten.
6. Nu de Nationale ombudsman het niet aannemelijk acht dat deze gedraging heeft plaatsgevonden, hebben de betrokken ambtenaren aldus niet in strijd met het vereiste van

professionaliteit gehandeld.

De onderzochte gedraging is dan ook behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Kennemerland is niet gegrond ten aanzien van:

- de stemverheffing;
- het tijdens het verblijf in de woning onder zich nemen van de sleutelbos;
- het achterhouden van de schuurdeursleutel.

gegrond ten aanzien van het na vertrek uit de woning meenemen van de sleutelbos, wegens schending van het redelijkheidsvereiste.

Onderzoek

Op 23 september 2005 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van mevrouw W. te Beverwijk, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Kennemerland.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Kennemerland, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de korpsbeheerder verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

In verband met zijn verantwoordelijkheid voor justitieel politieoptreden werd ook de hoofdofficier van justitie te Haarlem over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar zijn oordeel reden was. De genoemde hoofdofficier maakte van deze gelegenheid geen gebruik.

Tijdens het onderzoek kregen betrokkenen de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Tevens werden twee betrokken ambtenaren gehoord.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De korpsbeheerder deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

Noch verzoekster noch de betrokken ambtenaren gaven binnen de gestelde termijn een reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Verzoekschrift van 16 september 2005, door de Nationale ombudsman ontvangen op 23 september 2005, met bijlagen zoals de brief van de korpsbeheerder van 12 september 2005, het advies van de politie klachtencommissie voor de politieregio Kennemerland van 6 september 2005, het verslag van de hoorzitting van deze klachtencommissie van 9 juni 2005, twee brieven van verzoekster aan de politie van respectievelijk 7 juli en 8 april 2005, een verslag van de klachtbemiddeling van 12 mei 2005, een politiemutatie van het incident op 4 april 2005 en een politiemutatie van het incident op 5 april 2005.

Klachtdossier van de politie met bijlagen, waaronder een e-mailbericht van verzoekster aan de politie van 8 juni 2005.

Brief van verzoekster aan Nationale ombudsman van 14 november 2005.

Standpunt van de korpsbeheerder van 19 januari 2006.

Reactie van verzoekster op het standpunt van de korpsbeheerder door de Nationale ombudsman ontvangen op 22 februari 2006.

Telefonische verklaring van betrokken ambtenaar B. van 25 april 2006.

Telefonische verklaring van betrokken ambtenaar L. van 27 april 2006.

Nadere reactie van de korpsbeheerder van 2 mei 2006.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.